

OCENA DYREKTORA
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu
gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Chocianów
za ubiegły okres gospodarczy 2014 – 2023

Zadania określone decyzją Ministra Środowiska nr DLP-I-611-47/31838/14/ŁP z dnia 31 lipca 2014 roku na okres gospodarczy 2014 – 2023 wraz z ich wykonaniem przedstawiają się następująco:

- etat miąższościowy użytków głównych (rębnych i przedrębnych) w ilości 829 219 m³ grubizny netto wykonano w blisko 100%, tj. 828 497,28 m³,
- projektowaną na 1 738,94 ha powierzchnię zalesień i odnowień wykonano w około 92%, tj. 1 604,26 ha,
- projektowaną na 15 692,85 ha powierzchnię pielęgnowania lasu wykonano w około 98%, tj. 15 358,66 ha.

1. Stan posiadania

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Chocianów bez współwłasności według stanu na 31 grudnia 2023 roku wyniosła **20 499,5682** ha i zwiększyła się o 14,8349 ha w ciągu 10 lat obowiązywania planu. Zwiększyła się powierzchnia leśna - o 17,3249 ha, natomiast powierzchnia pozostałych gruntów zmniejszyła się - o 2,4900 ha. Grunty objęte współwłasnością w Nadleśnictwie Chocianów według stanu na 31 grudnia 2023 roku zajmują powierzchnię 0,5583 ha.

Zwiększenie powierzchni nadleśnictwa to w znacznej mierze skutek przejmowania gruntów od samorządów, ale również skutek zakupu gruntów leśnych oraz gruntów do zalesienia na podstawie art. 37 ustawy o lasach.

Na zmniejszenie powierzchni miała wpływ sprzedaż nieruchomości gruntowych na podstawie art. 38 oraz 40a ustawy o lasach. Nadleśnictwo przekazało część gruntów w trybie specustawy drogowej, tj. ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. Na zmniejszenie powierzchni wpłynęła również zmiana zasięgów terytorialnych nadleśnictw nadzorowanych przez Regionalną Dyrekcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Pozostałe zmiany były następstwem geodezyjnych pomiarów powierzchni działek ewidencyjnych w związku z modernizacją ewidencji gruntów i budynków oraz w związku z aktualizacją danych ewidencji gruntów i budynków.

Ogólnie, przejęcia gruntów były wyższe niż ubytki powierzchni ze stanu posiadania.

2. Analiza użytkowania

Etat cięć użytków głównych w planie urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chocianów wynosił **829 219** m³ grubizny netto, w tym:

- a) użytki rębne - 376 741 m³ grubizny netto,
- b) użytki przedrębne - 452 478 m³ grubizny netto.

Użytkowanie grubizny ogółem w latach 2014-2023 zrealizowano w wysokości **828 497,28** m³, możliwości określone etatem cięć wykorzystano w blisko 100%. Ustalona decyzją Ministra Środowiska jako nieprzekraczalna wielkość pozyskania była więc przestrzegana. Wykonanie etatu miąższościowego w poszczególnych obrębach leśnych przedstawia się następująco: obręb Chocianów 426 519,91 m³, tj. 100% planowanej wielkości, obręb Wierzbowa 401 977,37 m³, tj. 100%.

Udział użytków przygodnych w pozyskaniu stanowił około 12%.

- a) Użytkowanie rębne wyniosło łącznie 376 221,75 m³. Etat ten w wymiarze miąższościowym zrealizowano w około 100%, natomiast w wymiarze powierzchniowym w około 106%. Użytkowanie przygodne w użytkach rębnych wyniosło 21 185,30 m³, co stanowi około 6% użytkowania rębego.
- b) Użytkowanie przedrębne wyniosło 452 275,53 m³, tj. około 100% wielkości planowanej w wymiarze miąższościowym. Użytki przygodne w drzewostanach nieplanowanych do cięcia przedrębnego wyniosły 80 005,70 m³, i osiągnęły 18%. Etat powierzchniowy użytkowania przedrębnego, tj. CP-P i trzebieży łącznie, ustalony w wysokości 12 914,76 ha, został wykonany w około 90%. Etat trzebieży wczesnych TW zrealizowano w około 97%, zaś etat trzebieży późnych TP w około 85%. Ogółem wykonanie etatu powierzchniowego trzebieży wyniosło około 89%.

Na gruntach nieleśnych w trakcie mijającego dziesięciolecia Nadleśnictwo Chocianów pozyskało 110,17 m³ drewna.

Na gruntach wyłączonych z produkcji leśnej pozyskano 376,77 m³ drewna.

3. Analiza zadań z zakresu hodowli lasu

Zadania w zakresie odnowień i zalesień za ubiegłe 10-lecie wynosiły według planu urządzenia lasu ogółem 1 738,94 ha. Wykonano 1604,26 ha, co stanowi 92% planu.

Ekspirujący plan urządzenia lasu przewidywał do odnowienia 205,69 ha zrębów zaległych, odnowiono je w pierwszych latach obowiązywania planu. Plan nie przewidywał do odnowienia halizn ani płązowin. Nie planowano zalesień, jednak w trakcie dziesięciolecia zrealizowano je na powierzchni 17,20 ha.

Odnowienia przy rębniach złożonych nadleśnictwo wykonało na powierzchni 281,51 ha, co wobec planowanych 368,62 ha stanowi 76% planu.

Podsadzenia produkcyjne wykonano na 4,94 ha, planowano je na powierzchni 3,34 ha. Dolesienia luk i przerzedzeń zrealizowano na powierzchni 20,46 ha, przy planowanych 1,92 ha.

Zadania z zakresu poprawek i uzupełnień wykonano na powierzchni 27,67 ha, czyli w wymiarze blisko czterokrotnie wyższym niż planowano, tj. 7,23 ha. W ekspirującym planie urządzenia lasu nie planowano wprowadzania podszytów.

Zadania z zakresu pielęgnowania gleby wykonywano w miarę potrzeb, plan przekroczone wykonując zabiegi na powierzchni 703,60 ha, przy planowanej powierzchni 29,58 ha. Czyszczeń wczesnych - CW, wymagały drzewostany na powierzchni 1 327,69 ha, czyli więcej niż planowano, tj. 917,18 ha. Pielęgnowanie młodników - CP wykonano w 92% (1 688,39 ha).

Zabiegi melioracji agrotechnicznych, zaplanowane na powierzchni 1 722,75 ha, wykonano na 1 946,71 ha, co stanowi 113% planu. W minionym okresie nie planowano oraz nie wykonywano nawożenia oraz melioracji wodnych.

Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat zajmują w nadleśnictwie powierzchnię 1 106,83 ha. Powstałe w ubiegłym okresie gospodarczym uprawy na powierzchniach otwartych są najczęściej zgodne (87%) lub częściowo zgodne (11%) z projektowanym składem. Uprawy niezgodne z projektowanym składem stwierdzono na powierzchni 18,11 ha. Stopień pokrycia upraw jest również zadowalający, uprawy o pełnym pokryciu (1,0 – 0,9) opisano na powierzchni 1 060,97 ha, tj. 96%. Upraw przepadłych nie stwierdzono.

Część odnowienia w Nadleśnictwie Chocianów powstaje jako odnowienie podokapowe. Młode pokolenie powstałe pod osłoną drzewostanu jest zazwyczaj dobrej jakości, przeciętnie wynosi ona 12.

4. Ocena zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody

Nadleśnictwo posiada program ochrony przyrody opracowany na dzień 1 stycznia 2014 roku. W ubiegłym dziesięcioleciu w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty – PLH020015 Wrzosowisko Przemkowskie – nadleśnictwo usuwało zgodnie z zapisami planu zadań ochronnych, zadrzewienia gatunków wczesnej sukcesji z płątów siedliska suchego wrzosowiska oraz z płątów siedliska wydmy śródlądowej.

Podobnie, w obszarze mającym znaczenie dla Wspólnoty – PLH020087 Gałuszki w Chocianowie – nadleśnictwo zgodnie z zapisami planu zadań ochronnych wprowadziło m.in. monitoring wizyjny zbiorników w celu zwalczania szkodnictwa leśnego oraz oznaczyło obiekt tablicami informującymi o zakazie niszczenia i uszkodzania przedmiotów ochrony.

Poza tym służby terenowe Nadleśnictwa Chocianów prowadziły stałą obserwację zmian zachodzących w ekosystemach leśnych.

5. Ochrona lasu

Biorąc pod uwagę analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, stan zdrowotny i sanitarny lasów Nadleśnictwa Chocianów w pierwszych latach obowiązywania planu urządzenia lasu można uznać za dobry i stabilny. Jednak stan oraz intensywność prowadzonych cięć sanitarnych w latach kolejnych – co również potwierdza analiza gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu – może świadczyć o istotnym znaczeniu szkodliwych czynników biotycznych i abiotycznych. Fakt ten, bardzo dobrze ilustruje pozyskanie posuszu, które jeszcze w roku 2014 kształtowało się na poziomie około 4,0 tys. m³ rocznie, by w latach 2015-2020 osiągnąć średnioroczny poziom 18,1 tys. m³.

Obecnie można mieć nadzieję, że szkodliwe czynniki wpływające na zwiększone pozyskanie posuszu powoli ustępują. W ostatnich trzech latach obowiązywania planu urządzenia lasu tj. w latach 2021-2023 pozyskiwano średniorocznie około 10,8 tys. m³ drewna posuszowego.

Największe nasilenie prac związanych z usuwaniem wyżej wymienionych szkód wywołały następujące czynniki: przede wszystkim susza hydrologiczna w latach 2015-2023 oraz huraganowe wiatry.

W celu ograniczenia rozmiaru szkód powodowanych przez zwierzynę nadleśnictwo podejmuje różnego rodzaju działania, w tym: zwiększanie udziału upraw pochodzących z odnowienia naturalnego, zabezpieczenie chemiczne, gradzenie upraw.

W Nadleśnictwie Chocianów prowadzono obserwacje i ograniczenie liczebności populacji szkodników wtórnych głównie poprzez pułapki feromonowe i klasyczne.

Lasy Nadleśnictwa Chocianów zaliczone są do I kategorii zagrożenia pożarowego. W siedzibie nadleśnictwa funkcjonuje Punkt Alarmowo Dyspozycyjny.

6. Wyniki monitoringu skutków oddziaływania ustaleń tego planu na środowisko i obszary Natura 2000

Do planu urządzenia lasu przedmiotowego nadleśnictwa sporządzono według stanu na 01 stycznia 2014 roku prognozę oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000. W konkluzji tego opracowania stwierdzono, że plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chocianów nie ma znacząco negatywnego wpływu na środowisko i nie przewiduje realizacji zadań zaliczanych do szczególnie uciążliwych dla środowiska i przedmiotów ochrony.

Na podstawie informacji naczelnika właściwego do spraw urządzania lasu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu, nie stwierdzono negatywnych skutków oddziaływania ustaleń planu na środowisko i obszary Natura 2000.

7. Wnioski

Uwzględniając zaprezentowane powyżej dane, stwierdzam, że prowadzona w ubiegłym okresie gospodarka leśna w Nadleśnictwie Chocianów przyniosła pozytywne efekty. W zadowalającej mierze wykonano obligatoryjne i kierunkowe zadania określone w poprzednim planie. Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Chocianów zwiększyła się - o około 15 ha, osiągając na koniec dziesięciolecia poziom 20 500 ha. Wzrosły zasoby drewna o blisko 16%, tj. do poziomu około 4,8 mln m³. Zwiększyła się zasobność, z 211 m³/ha w 2014 roku do 243 m³/ha w roku 2023.

Przeciętny wiek drzewostanów wzrósł o 1 rok i obecnie wynosi 53 lata. Analizując istniejące i pożądane relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów Nadleśnictwa Chocianów (53 lata), a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów ($1/2 \times 90$ lat) stwierdzono odstępstwo od pożądanego stanu (8 lat).

Zmiany w strukturze według gatunków panujących są niewielkie. Nie zmieniła się powierzchnia zajmowana przez sosnę, którą stwierdzono na powierzchni około 17 tys. ha, co daje jej udział na poziomie około 86%. Nieznacznie, ale stale wzrasta powierzchnia drzewostanów dębowych, w ciągu dziesięciolecia zwiększyła się ona o około 125 ha i obecnie wynosi około 600 ha. Zauważalne jest zmniejszenie się powierzchni dotychczas zajmowanej przez brzozę, która występowała na około 1 300 ha, a obecnie występuje na powierzchni około 1 050 ha.

Biorąc pod uwagę wszystkie czynniki wpływające na prowadzoną w minionym okresie gospodarkę, jej ogólną ocenę należy uznać za **pozytywną**.

p.o. Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
we Wrocławiu
Jan Dzięcielski
p.o. Dyrektora RDLP we Wrocławiu
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/